

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 снт.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 снт.

СВ. ПРВОЗВАНИ АНДРИЈА

На данашњи дан, дан Св. Првозваног Андрије прослава своје крсно име наш узвишени Господар, Његово Величанство Краљ Србије, Петар I. Данас се све наше мисли, сва наша осећања подижу к небу са топлим и усрдним молитвама Богу, да нашем узвишеном и седоме краљу подари дуг живот и срећну владавину за неогледну будућност. На данашњи дан осећамо и ми унутрашњу потребу, да дадемо израза својим најинтимнијим осећајима љубави и дивљења према своме узвишеном Господару.

Српски народ је у току последњих неколико година проживео моменте славе и недаћа какве извесно ниједан народ у свету није имао. За сјајним победама над Турцима и Бугарима, после ратова крунисаних ослобођењем наше подјармљене браће под Турцима и удвајањем наше државне територије наступио је рат тежи и опаснији, крвавији и страшнији од свију дотадашњих. Са огромним и надмоћним снагама навалио је душманин на нашу малену Србију, али су га Твоји синови, Твоји хероји са Куманова и Битоља, узвишени Господару, под мудрим вођством Твојим и Твога јуначког сина Наследника Престола Александра, са девизом «за краља и отаџбину» умели дочекати и задати му три страховита пораза у току неколико месеца. Брда и дубраве Цера и Рудника вечни су сведоци њихове ненадмашне храбрости и њиховог силног пожртвовања за свога краља и отаџбину.

Наступила је потом суморна јесен кобне 1915. године. Са удруженим и устострученим снагама навалили су сви наши непријатељи на нашу отаџбину. Отпочели су дани страховите и очајне борбе. Твоји синови, Господару, борили су се као лавови следујући светлом примеру свога узвишеног краља, прослављеног војводе Мркоњића, ветерана из 1870. године, седамдесетогодишњег борца у рату 1914. године. Непри-

јатељ је претрпео огромне, никад незалечиве губитке — али је својом ужасном надмоћношћу успео да нас нагна на одступање и напуштање своје рођене груде, свога завичаја, своје миле отаџбине.

За Србију беху настали мрачни и тешки дани. Огромна искушења чекала су наш нападени народ. Повлачећи се испред непријатељске надмоћне силе наше трупе су пошле кроз сурове кршове и гудуре Албаније, да би се изван своје отаџбине спремили за нову ослободилачку борбу.

Тада си и Ти, узвишени Господару, упркос умору и изнурености своје дубоке старости пошао са њима, храбрећи их да не клону и не малакшу, подижући њихов морал својим утешним и убедљивим речима, предочавајући им, да неће дуго проћи, па ће опет сванути нова, лепша зора Србијине будућности. У суморним и леденим брдима Албаније, Ти си са Твојим синовима поделио сав чемер и јад наше народне трагедије. И ту си, кријући свој бол и своје сузе, провео и Твој светли празник, Твоје крсно име, св. Првозваног Андрију.

Прошла је од тога доба читава година дана. Наша војска, опорављена и снабдевена с помоћу Савезника свима потребама, ступила је опет у свету борбу за ослобођење своје отаџбине. Твоје подмлађене трупе, Господару, предвођене Твојим сином осведоченим херојем, наследником престола Александром, већ месецима задивљавају цео свет својим херојским подвизима. Кајмак-чалан, Ница, Црна Речка — нови су и вечити сведоци њихове нове славе и јунаштва. Њихови сјајни напори крунисани су већ ослобођењем нашега гордог Битоља. Верни својој девизи за краља и отаџбину, на челу са тробојкама, које на своје наличју носе обележје Твога крсног имена, свитељски лик Првозваног Андрије, Твоји пукови крче данас победоносно пут у отаџбину носећи крваве поразе упорним непријатељима.

И док си, Господару, прошле године провео своје крсно име у кршевима Албаније, повлачећи се из своје државе, ове године га светкујеш усред славе нових победа Твојих јунака, када отпочињу серије победа, које ће у скорој будућности бити крунисане ослобођењем целе наше отаџбине.

Нека би дао Бог, да овај велики празник идуће године прославиш у уједињеној и Великој Србији. Са овим заветима и жељама, које потичу из душе целог Твога народа, ми кличемо:

»Да живи Његово Величанство, краљ Петар!

»Да живи Његово Краљевско Височанство, Наследник Престола Александар!

»Да живи цео Краљевски Дом!»

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Рим — Агенција „Национале“ јавља као да је грчки посланик на италијанском двору Коромилас дао оставку.

Коромилас је био министар спољних послова у Венизелосовом кабинету. Ова вест није још званично потврђена.

Лондон. — Ратни је савет држао седницу у понедељак после подне. Држаће се сваке недеље истога дана седнице ратног савета.

ГРЧКА ШТАМПА

»Патрис»: Два грчка система према Бугарској.

Тако су се дуго наши противници служили познатом лажу о тобожњим компензацијама које би г. Венизелос дао Бугарима, да су и сами почели озбиљно веровати у овај свој почетни проналазак. »Емброс« заснива читав низ погрешних тврђења на следећој мисли:

„Г. Венизелос се није плашио претерано увећане Бугарске кад је требало да она изађе из неутралности у корист Споразума на основу компензација у грчком и српском земљишту.“

Понављамо да није никада било питања о увећању Бугарске на рачун Грчке, јер о таквом случају није никада преговарано. Али ова стално понављана лаж даје нам повода да наведемо нешто сасвим коректно о страховитој разлици која дели политику г. Венизелосову према Бугарској од политике његових супарника према истој држави.

Пре него што се изразила по-

литика од фебруара 1915. г. Венизелос је предвађао случај сарадње Грчке и Споразума са Бугарском, која би припадала истојме догору. Али како се предвиђао тај случај? Помоћу чега је се Грчка имала учетворостручити и створити Грчко Источно Царство.

Обе котерије које су наследиле г. Венизелоса оснивале су целу своју политику против сарадње са Споразумом на напомену да је могуће да и Бугарска буде са Споразумом, а грчки и бугарски интереси су непомирљиви. Али ускоро се Бугарска нађе у догору непријатеља Споразума. Тада котерије рекоше: »Нећемо ни сада да ратујемо, заједно са Споразумом, јер је Немачка помоћу савеза са Бугарском задобила превој на Балкану (в. р. није чланке у »Неа Императ«, »Ем-

брос« ит.д.). И на основи овога расуђивања, коме сами створише одговарајуће ставове, подигоше своју политику грчко бугарског зближења.

Котерије остварише политику грчко бугарског пријатељства зато што је Бугарска постала савезница Немачке. А какве је наде донела Грчкој ова политика? Донела је предају Рупела Бугарима заједно са половином сереске равнице и уништене војне одбране грчке Македоније.

Закључак: Г. Венизелос је просто замислио случај грчко бугарске сарадње на основи учетворостручења Грчке.

А његови супарници пак применише политику грчко бугарског пријатељства на основи... губитака Македоније.

Ништа друго. (Број 8106).
Пол Луј

ЗАШТО НЕМЦИ РАТУЈУ

Аустро-Угарска је рат против Србије одважно хтела и припремана. Дипломатска прелеска о предвиђања овога рата је јасно показала, а нарочито откриће Ђолитијево да је она хтела да нападне Србију још 1913. Сарајевски атентат послужило је Дунавској Монархији само као непосредан повод и згодан изговор за рат. Њен ултиматум Србији био је злоковарно смишљен и без примера по својим драстичним условима. И ако је Србија у своме одговору била отишла до крајних граница у попуштању и помирљивости. Аустро-Угарска није хтела миран начин изравнања. Она није пристала да оне две спорне тачке од десет у ултиматуму које Србија једино није прихватила и које није хтела прихвати јер би усвајање њихово значило крај независности Србије, реше Хашки Суд или Европске Силе.

Она је циљала на потчињавање Србије, и зато је избегла суд правде и од Хашког Суда и од европских сила. Она је рат желела пошто пото; извесно и поглавито стога, што је тако хтела Немачка. Јер, чим је конфликт избио, Немачка је одмах, без резерве, са исуканом сабљом стала уз ратни став своје савезнице, журно такође, она је одбила Грејов предлог за конференцију. Номинално, доиста, Аустро-Угарска јесте та која је, својим нападом на Србију, почела овај рат, али је Аустро-Угарска у дипломатској прелески на сваком кораку подражавана, контролисана и вођена од Немачке, која је, са своје стране, саопштила Русији и осталим европским си-

лама, да ће је сваки сукоб од њих са Аустро-Угарском увући у рат до краја. По томе, одговорност за овај светски рат пада потпуно на Немачку због њеног храбрења Аустро-Угарске, да нападне Србију, ма да је знала да ће отуда проузвићи европска конфлгација.

I. Тежња за колонијама

После извршеног уједињења 1870. и добијене ратне оштете од Француске, у Немачкој наступила ера невероватног напретка у свима правцима. Под утицајем тога напретка, а нарочито под утицајем колосалног индустријског развика и стално и упоредо са тиме повећавање војне моћи, која се уздиже до доминантног положаја у расподели војних сила у Европи, Немачка ствара себи грандиозне планове за своју будућност. То су планови (1) задобити колоније, (2) економско првенство у свету, и (3) продирање на Исток.

Као велику силу Немачку је пре свега, било као срамота што малене земље као Португалија и Холандија имају велике и богате колоније, а она нема таквих. Затим, она је дошла до закључка да јој је за вођење светске политике према њеном рату у концерту Великих Сила потребно имати колоније. Сем тога, што је главно, њој су колоније потребне ради трговине и, нарочито, ради насељавања њеног сувишног становништва. Становништво Немачке расте брзо, и један део његов, особито за време економских криза, иселавао се у Америку и друге туђе земље, где се, временом, однарођавало. Фабрички развикак после

успешног рата са Француском давао је истина обилног рада пролетарском становништву, и то је зауставило исељавање у масама, али не и потпуно, и не за навек.

Увиђање економиста да је боље извозити робу а не људе показало се као боље и корисније за државу; али се услед увећања радничког staleжа почео развијати социјализам са свима његовим злим појавама и последицама, нарочито за једну конзервативну и милитаристичку земљу као што је Немачка. То је владајуће кругове, а у првом реду пруско јункерство, бацало у озбиљне бригае. Отуда, добре колоније за одливање сувишног становништва биле би томе злу добро дошле.

И одлука је пала да се тога ради прибаве колоније, одушељено прихваћена од народа успесима опијеног и загрејане маште агитацијом пангерманиста. Али, Немачка је сасвим доцкан дошла да тражи колоније. Што је било боље друге су силе биле много раније заузеле; Немачка је, тако, могла прибавити неке колоније у Африци од слабе вредности и непогодне за насељавање. Јавила се мисао да се колоније отму од малих европских држава, али то је могло довести до конфликта и са Енглеском, а она је била непобедна на мору, и та је мисао остала неостварљива. Према овоме, тежња Немачке да себи прибави колоније није успела.

— Наставиће се —

ОДЛУЧНОСТ РУСИЈЕ

Чланак лондонског »Тајмса«

Лондон, 30. нов.

Коментаришући одлучност и јединство акције, које је Русија предузела у овом моменту, »Тајмс« пише: »Одлука, коју је руски министарски савет предузео, проузроковала је велико задовољство код свију Савезника руског цара. Савет руске царевине никада није био тако искрен као што је сада. Најзначајнији део одлуке јесте званична изјава да је неопходно да се потпуно униште утицаји оних који нису одговорни а који управља-

ју државним пословима.

Није потребно да се дискутује о овим искреним речима. Ми разумемо њихов смисао који ће сви Савезници да цене. Оне сачињавају одговор на све покушаје непријатеља да обмане Русију. Овај одговор долази од представника најбоље странке руске мисли. Ако Немачка жели да промени одлуку Русије, она мора, да би то постигла, да се бори на бојном пољу где је имала врло мало успеха за време последњих месеца.

Мистеријозне снаге које су радиле да промене руску искреност за Споразум примиле су једну врло строгу лекцију и Немачка сада зна, ако није знала раније, да само сабља може решити крај рата.

Енглеска никада није сумњала у одлуку Русије да се одлучно бори до постигнућа потпуног успеха.

Скорашње изјаве руске царевине потпуно се слажу са одлукама осталих Савезника, који се сви са истим самопожртвовањем спремају за нов и силан напор.

Нови енглески кабинет

Коментари лондонске штампе.

Лондон, 30. нов.

Лондонска штампа хвали једнодушно састав новог кабинета. Опште је уверење, да ће нова влада бити снажна и да ће одвести земљу ка победи.

»Тајмс« пише: »Нова влада примљена је свуда са одушељењем и обновљеном надам, заснованима на убеђењу, да ће нова влада учинити много за успех рата. Концентрација власти у руке пет државника, који ће моћи посветити своју енергију и своје време настављању народног дела, коме су управљене снаге државе, појачава ово убеђење. Енергија, коју нови кабинет већ развија даје нам наде, да ће министри брзо објавити свој програм«.

»Морнинг Пост« пише: »Изгледа, да је г. Џорџ показао мудар дискретност у избору нај-

бољих личности без обзира на странке. Овакав кабинет не даје само наде дугог трајања, већ и политике основане на интересима Енглеске Царевине«.

»Дејли Њус« пише: »Образовање нове владе под председништвом Лојда Џорџа је интересантна етапа у развоју историје Велике Британије, храбро зачета и изведена без страха«.

»Пел Мел Газета« пише: »Г. Лојд Џорџ је комбиновао најбоље личности трију странака, којима је додао таленте изабране међу личностима трговачког и

индустријског света«.

»Вестминстер Газета« пише: »Ми имамо поуздање у будућност рата и један од услова успеха већ постоји, пошто влада неће бити спречавана од рада противречностима, већ ће бити слободна да бира свој циљ и да на њ концентрише сау своју пажњу«.

»Манчестер Гвјрдман« пише: »Нова влада даје утисак да има одређени циљ и одлучну снагу да савлада све препреке, које проистичу из навика и конвенција. То ће бити дубоко задовољене и храброст свима класима народа«.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —
Солун, 30. новембра

Ситуација је на фронту непромењена. Један немачки аероплан услед квара, сисао је код Јенице Вардара. Италијанске трупе заробиле су авијатичаре официре.

Француски коминике

Париз, 30. нов.

У области северо-источно од Ласвињи, после јаког бомбардовања, Немци су напали на наше ровове близу Боа де Лож. Француске су трупе својом ватром предупредиле напад, неколико немачких јединица, које су продрле у встакнуте ровове биле су одмах одбијене једним противнападом. Француска је линија остала недирнута.

Јужно од Соме на сектору Биаша и Мезонете обострана артиљеријска борба.

Солунски фронт. — На десној обали Вардара савезници су заузели пет положаја бугарских предстража јужно од реке Лумнице.

У целој области северно од Битоља, снег је спречио операције. Артиљеријска је борба врло јака. Један непријатељски аероплан оборен је на фронту код Струме.

Савезнички авијатичари бомбардовали су непријатељске догоре у области Дојрана и у долини Вардара.

Енглески коминике

Лондон, 30. новембра.

Претпрошле ноћи извршили смо неколико добрих операција са минама јужно од Ипра. Непријатељска артиљеријска била је врло активна према Фестиберту и Нев-Шатена.

Опажен је да гори један депо непријатељске муниције код Велша. Северно од Анкра, као одговор на непријатељско бомбардовање, наша је артиљерија тукла немачке потпорне линије и сектор иза непријатељског фронта. Јуче су оборена три немачка аероплана од којих је један пао у наше линије. Један од наших апарата није се вратио.

Италијански коминике

Рим, 30. нов.

У долини Адиге обична канонада. Наше су трупе одбале је дан непријатељски напад на наш положај код Досо Казине. Рђаво је време успорило на Карсу дејство артиљерије.

Руски коминике

Петроград, 30. нов.

У области Јубилине југоисточно од Кизалина, непријатељ је, после јаког бомбардовања прешао у офанзиву, али је био одбијен и наше су трупе задржале своје положаје.

На Карпатима, непријатељ је предузео офанзиву на 5 врсти југоисточно од Тивен Шибени и у области брда Каполу. Наше су трупе јаком ватром зауставиле све две офанзиве.

У области западно од Белбора, непријатељ, који прешао у офанзиву, био је потиснут и наше трупе гонећи га заузеле су два веза.

«Бремен» потопљен

Амстердам, 30. августа.

»Келнске Новине« публикују једну ноту, директора трговачких немачких сумарена Летмана у којој каже да он сматра сумарен «Бремен» као изгубљеног пошто није примио никакве вести о његовој судбини.

РУМУНСКА КАМПАЊА

Уништени депои петролеума и жита

Лондон, 30. нов.

Кореспондент »Тајмса« на румунском фронту телеграфише, да су сви бунари и фабрике за пречишћавање у долини Прахове уништени и тиме је онекогућена свака производња бензина у овој долини богатој петролејем Велике депои бензина уништени су такође, а у Моренији, где је најзначајније поље петролеја у Румунији, уништен је потпуно.

Румунско становништво са резигнацијом схвата ситуацију и има убеђење, да ће непријатељска окупација бити краткога трајања. Последњи немачки успех само је делимично завојевање Румуније. Румунске трупе одуширу се снажно непријатељу. Када се има на уму, да је немачка линија нараста у времену, када трупе централних држава бројно опадају, може се закључити, да су последњи немачки успеси врло скупи биле.

Окупација румунског земљишта, ако се не води рачуна о заплећеном петролеју и житу, од слабе је вредности за непријатеља. Немачка, Турска, Аустрија и Бугарска могле су створити нову војску против Румуније, али колико ће времена моћи задржати освојену земљу. Ми знамо тачно, да Немачка трпи оскудицу у трупама на свима фронтима и да је принуђена да позива нове класе. Знамо, да се Румуни боре заједно са Русима, и да Русија неће допустити сталну окупацију Румуније. Руске снаге напредују већ у Мађарску. Према свему, изгледа немогуће, да би Немачка могла постићи дефинитиван успех у Румунији. Немачка победа састоји се у простом, привременом напредовању.

Против краља

Прошле недеље одржали су становници Хиоса велики митинг, на коме је донета резолуција, да се Константин не признаје више за грчког краља. Резолуција је телеграфски достављена Провизорној влади и свима Савезничким и неутралним владама.

Исто тако становништво Карловаси на Самосу, на митингу прокламовало је збацивање краља Константина.

ФЕЉТОН

НАД ГРОБОМ БОЖИДАРА МИЦОРА

Јутро нас је затекло близу главних артиљеријских положаја на Кајмакчалану, где је наше зрно разбило једну кару, а непријатељ јој одсекао све паоце. Ту су били топови, који су нас код Чегана тукли у леђа, наши «коморијски» топови. Какве су ту долине, увале, камењар и врлет! Све је то увешено за јединствену одбрану, али је ипак то храброшћу и истрајношћу заузето. Опет смо видели Острвско и Петреско језеро, гледали наше положаје са сев. запада. Како нам се сада друкчије пројцирају! Али ипак понављамо сва места: колу 1800, колу 1500, Малка Ниве. А ево и преседнице преко

које смо са Чеганских положаја гледали део Кајмакчалана, кад је «коморијски» топ почео да бије у леђа. Ево и Чеганских планина — које се као масив постане пени дижу и сливају са Малка Ниве. Тамо, преко тих брда пружа се пространа равница, обична плавом планинском косом, далеко ка Епиру и Албанији. Та коса изгледа таласаста и као полукружна.

Наша дугачка колона је ишла без прекида. Пешаци су застајкивали поред пута, али су брзо стезали своје другове и ми смо одмицали. Све чешиће навлазимо на велике рупе, ископане од наших граната. Таквих рупа има и

на самом путу, на више места. Поред пута су веома брижљиво ископани заклони, понегде укопани у брду, као неке јазбине. Свугде разбацано оружје, одело, бугарске шапке, крваво рубље, исечена обућа. Земунце, врло мајсторски израђене, срушене су и у њима претрзани ножеви пушке, фишеклије, чауре од граната, и разне друге стварчице из поцепаних ранчева. Нашли смо и на жици прекинуту и сечену, а наспрам ње на заклоне са пушкарницама. Између њих су бели крстови — гробље палих јунака. На брзу руку су исписали невесто и накриво: 12 бораца, 19 бораца сарањено 20. X, а на неким крстачама је исписано и по које име.

Ту, поред гробља, на неколико гомилица покупљено је пуно по-

домљених пушака и бајонета, крвавих шапки, шајкача и шлемова, гомила бомби, муниције, појасева крвавих и убруса.

Ту је «Бели камен» камен здајник, поред кога су изгинули многи дивни хероји, ту је пао и одушевљени Србин, херој Божидар Мидор. Кајмакчалан је горди вис, који је примио у себе храброг Мицора, онда, када је ово високо, паметно чело пробијено непријатељским зрном а кад су паметне очи угасиле и када је племенито српско срце престало да куца.

Радо је и све дао за мзлу Србију. Натопио је српску груду својом крвљу да би синула слобода поробљеној Далмацији, величанственом Херцег Новом, и српској Боки Кокорској.

Каплар Божидар Мидор почи-

ва у једном великом општем гробу, поред палих храбрих Дринаца, а његов дух је са нама. Он се још вије изнад Кајмакчалана, одакле ће се винути у прекрасну Боку, да им однесе последњи поздрав и да им каже, како се Србин бори и гине за слободу, како пролива крв, из које ће поништи црвено цвеће слободе и радости.

Родитељи, који тако жудно очекују свога Божидара, уплакани и скрушени надаће се својом милом чеду, изгледаће га, али ће им место Боже, Српска Вила одпети златан венац српске захвалности. На српској тробојци ће бити златним словима исписано:

Храбром Божидару Мицору — Велика Србија.

Положај Др. Тодоровић

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Богослужење у цркви.

Данас, на Светог Првозваног Андреје, на дан крсног имена Његовог Величанства Краља, била је свечана служба у нашој цркви Светога Саве. Присуствовао је Наследник Престола Њ. В. Краљевић Александар, особље Врховне Команде, представници савезничких штабова, велики број официра и многобројни народ. За време Богослужења беседио је Пгуман Методије. Служба је завршена молелствима за дуг и срећан живот Краљевског Дома и победу нашег оружја.

У дванаест часова било је у двору сечење колача у присуству многих гостију, представника свију војних установа и наших и савезничких.

Министарска конференција.

Јуче су г. г. министри имали дугу конференцију у Министарству Војном, на којој су претресали важна текућа питања.

Нота.

Сазваје се из добро обавештеног извора да је нота сила Споразума предата грчкој влади јуче. Садржина је ноте непозната. Међутим тврди се да је један од захтева да се одмах пуште у слободу сви венизелити који су ухапшени и на њих се надокнади штета која им је учињена.

Нове банкноте.

Санкционисан је Закон, примљен од Народне Скупштине, о изменама и допунама у закону о Народной Банци. По том закону банкноте на злато могу гласити на суме од 20, 50, 100, 500 и 1000 динара, а банкноте на сребро на суме од 1, 2, 5, 10, 20, 50 и 100 динара. Ако Народна Банка пусти у тецај банкноте од 1 и 2 динара, она ће их морати повући из тецаја најдаље за годину дана по закључењу мира. Према томе, пуштање у тецај банкнота од 1 и 2 динара имаће, ако до тога уопште дође, да отклони привремену оскудицу у ситном сребрном новцу.

Турско-амерички сукоб.

Из Лондона јављају да је између Турске и Сједињених Држава избио конфликт услед тога, што је турска влада забранила одлазак који је био дозвољен стотинама америчких по-

данака из пристаништа Јафе. Турска влада правда своју забрану изјављујући да је чиновник дозволио одлазак по својој иницијативи. Овај начин постојана Турске проузроковао је велику узбуњаност у Сједињеним Државама.

Ново избеглице из Атине.

Једна француска лађа довела је синоћ овде из Пиреја нову велику партију избеглица — венизелита и страних поданика.

По њиховом казивању у Атини је тек сад настала права запрепаштеност после познатих догађаја, чије тешке последице становништво већ почевше осећати. Поред оскудице у појединим намирницама, услед оскудице у угљу, осветљење је умањено, а и трамваји саобраћају са знатно мање кола и само на свака пола часа, те је на станицама силна гунгула.

Али сваки стрепи од онога што има тек да дође. По њиховом причању краљ ће напустити Атину и са војском се повући у Тесалију.

Концентрација трупа.

Из Атине јављају да листови тврде да је краљ категорички изјавио министрима Споразума да се не врше никакве концентрације на у Атини ни у Тесалији.

Бегунци.

Јуче је приспело из Пиреја у Солун око 200 бегунаца из Атине.

Тестамент Фрање Јосифа.

Сутрадан, по смрти аустријског цара Фрање Јосифа, отворен је његов тестамент, у коме је он оставио милион круна плумици Катарини Шрат, која је врло дуго била његова љубавница. У Бечу је ова ствар начинила сензацију, и зато тестамент није објављен.

Хапшења се настављају.

Атиски листови јављају да се истраге и хапшења венизелита журно настављају у Атини и у провинцији.

Против глади.

Из Атине јављају да штампа набраја потребне мере које је полиција предузела да се стање становништву, услед блокаде, олакша. Издата је наредба тр-

говцима да писмено јаве тачну количину намирница које имају. Дозвољено је бакадима да продају првенач, шећер, кафу, зелен и сир само у малим количинама а забрањено је трговцима да преносе намирнице без нарочите дозволе.

Министарство унутрашњих дела штудира питање о фабрикацији хлеба.

«Ризоспастис».

Идуће недеље, 4. децембра ове године почеће да излази лист «Ризоспастис». Поменути лист излазиће само један пут недељно и то у недељу у 11 часова пре подне. Програм листа, као и раније биће исто демократски.

Немачка шпијунажа.

Шпанска полиција приметила је последњих месеца, да се у Шпанији крије немачко шпијунско легло, и ова је будним оком пратила све што би могло послужити за откривање тога легла. Трагајући тако, ту скоро је пронашла у језуитском манастиру у Понтаведру тајну станицу телеграфије без жица и ухватила све апарате. А одмах затим пронашла је у околини Мадрида, у једном другом језуитском манастиру, где су се сајала амбасадори Немачке и Аустро Угарске и шпански германфили, још једну такву станицу. То је дало повода шпанским властима, да предузму оне сежније мере за сузбијање и онемогућавање овакве немачке шпијунаже у Шпанији.

Благодарност.

Приложили су Одбору за дочек рањеника у Водену:

Г. Иван Радовановић, интендант 10 драхми за покој душе свога оца Васе Богавца.

Г. Стојан Милорадовић, ппучковник 20 драхми.

Г. г. Светозар и Милутин М. Грковић, мајор 25 драхми за понуде рањеника приликом славе Св. Николе, а за здравље деце Радмиле и Љубице.

Г. Михајло Симић, арт. мајор, 10 драхми.

Г. Коста Аранђеловић, учитељ обвезник, 10 драх. на дан своје славе 24. окт. м. а за здравље своје породице.

Г. Тоша В. Обрадовић, пнаредник, 5 драхми.

Одбор, у име рањеника и болесника савезничке војске, топло благодари племенитим дародавцима.

НЕМАЧКА ТРАЖИ МИР

Малта, 30. новембра.

(званичан немачки коминике, послат из Позена)

Канцелар је примио јутрос наизменце представнике Сједињених Држава, Шпаније и Швајцарске, земаља које штите немачке интересе у непријатељским територијама. Канцелар им је предао једну ноту и тражио да је доставе непријатељским силама. Канцелар ће данас прочитати и коментарисати ноту у рајхстагу.

У тој ноти четири непријатељске државе предлажу ступање у преговоре за мир. Њихови предлози за ове преговоре су по њиховом чврстом убеђењу подесне основе за успостављање трајног мира. Владе бечка, цариградска и софијска поднеле су такође сличну ноту. Текст је исто тако достављен Папи и свима неутралним земаљама.

Једном наредбом упућеном војсци и флоти. Кајзер је овој саопштио, да је преко Сједињених Држава учинио Споразуму предлоге за мир.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај —

Солун, 30. нов.

29. нов. сем уобичајене артиљеријске акције и борбе предњих делова није било важнијих догађаја.

Писмо Лојда Џорџа

Лондон, 30. новембра.

Г. Лојд Џорџ, први министар објавио је парламенту одлагање седнице до четвртка 1. децембра писмом упућеним свима члановима парламента, у коме између осталог вели:

«Краљ ми је поверио задатак да образујем нову владу и ја сам извршио наредбу Његова Величанства. Један од најважнијих задатака владе је снажно настављање рата до триумфалног краја. Ја имам поуздање, да ћемо моћи одговорити задатку, развијајући све енергије у томе циљу.»

Сумаревски рат

Амстердам, 30. нов.

Јављају из Берлина да се Немачка спрема да од јануара месеца води сумаревски рат са много више пажње.

Немачка је известила о томе владе неутралних држава.

Путници који су стигли из Немачке, јављају да је поручено око 40 сумарена великог модела која морају бити готови јуна месеца 1917. год.

Забрана

Брест, 30. новембра.

Забрањено је издавање угља лађама које иду за Грчку.

Енглески кабинет

Лондон, 30. новембра.

Цела француска штампа врло повољно пише о саставу новог енглеског кабинета.

Ново ће министарство примити на се управу политике као и вођење рата. Шефови разних министарстава биће слободни у управљању њихових послова али ће кабинет вршити контролу над свима. Ова процедура има ту корисну страну што се упростила вају послови.

САОПШТЕЊА

— Мели се потпуковник г. Стојан Милорадовић, да јави своју адресу Владици Комесарама, јер му је Леон Фарматаревић војни обвезник оставио писмо од његове госпође.

— Г. г. Чедомир Дунђић арт. пуковник, Божићар Ј. Неводић рез. пешад. поручник и Милвоје Цветковић котлар; да јаве своје адресе обавештајним одељењу како би им се могао доставити извештај из Србије. Последња двојица да јаве за др Живковића адресу, који је у њеним извештајима именован те да и он добије ово извешће.

— Максим Пејчић поручник и Божићар Грујић војник телеграф. чете да се јаве Благоју Голубовићу поручнику, пошта број 80

— Редов регрут Михајло Ристић, рањеник, да јави своју адресу брату мајору Јосифу Голубовићу, пошта бр. 40.

† Риста Ристић

арт. капетар II. кл. (авијатичар)

Није ти било суђено да видиш и уђеш у нашу лепу отаџбину, коју си тако жарко волео и бранио. Међу онима који на бранику домовине положише животе; четрнаести новембар 1916. године убележио је и тебе. Јунак по својим војничким особинама, по срцу друг, пријатан и увек готов за разговор, развеселење и шалу предњачио си и заузимао најугледније место међу друговима, који су те неизмерно волели и нико није могао веровати да ће те тако брзо нестати и да ћеш се с нама вечно растати.

На класној листи девете класе артиљ. подоф. школе судбина је хтела да се поред твога имена стави знак вечног покоја, али

на табли, драги Риста твоји преостали класни другови умеће златним словима урезати име јунака са: Брегалнице, Мерџеса, Крупња и Рудника.

Жудео си за авијатиком, којој си у последње време посветио сав свој таленат да послужиш отаџбини, али зла коб, несретна болест којој си подлегао изненада, прекинула ти је све твоје планове и гдеје, које су нама, твојим друговима, врло добро биле познате.

И ако ниси дочекао да одеш у твоје родно место, код својих старих родитеља у Врању, твоји другови у место тебе однеће им твоје последње поздравље и рећи подигне твоје, које си као официр учинио за нашу драгу отаџбину.

И када једног дана озари сло-

бода слободну и проширену нашу отаџбину, твоји другови неће забравити да твоје седе и старе родитеље одведу на место твога вечног боравања у село Вертекоп, где је за сада само крстом са твојим именом обележен твој гроб.

Почивај мило, покојни друже Риста свој вечити сан.

Нека ти је светао помен међу нама живима.

Слава ти!

твој друг
Тиша М. Јанковић
арт. поручник

† АЦА ПАРЛОВИЋ

свршени матурант

13. септембра ове године угашио се један племенити живот. Спипатичан младић, веран и искрен друг, озбиљан национални

радник, а пре свега одушевљени борац за ослобођење наше отаџбине Аца Павловић, студент родом из Ужица погинуо је храбро на Кајмакчалану. Још једна света и велика жртва на олтару будуће Велике Србије.

Драги мој Ацо, ти си нас напустио у моменту, кад се наш заједнички сан остварује. Пао си славно за општу ствар, остављајући за собом нас, твоје другове, да вечно тугујемо. Нама је још једна утеха, што тамо ниси сам. Стобом су и наши многобројни другови, као Мидор, Калачанин, Бенер, Бранко, Тика и други, који исто као и ти положише своје млађане животе за узвишену идеју ослобођења. Поздравих од наше стране и реци им, да ми грдемо а даље њиховим светлим стопалама, готови да сво-

је животе свакога тренутка жртвујемо за отаџбину.

Утеши их, да ћемо ми по својме повратку у наш мило завичај утрти сузе њиховим родитељима, пријатељима и сестрама и рећи им, да су њихови љубимци, тако желимо очекивани и изгледани, пали славно на пољу части и славе.

Твоји посмртни остаци, драги Ацо, почивају далеко од твога милог завичаја. Али зато, на гробу твојем, као и осталих твојих другова, погинулих у истом ореону славе, нићи ће цвеће, које ће бити спомен будућим покољенима о славним вашим подвизима, које учинисте за величану и славу своје отаџбине.

Почивај мирно, драги мој друже, на суморном и усамљеном гробљу Кајмакчалана. Ти си оставио међ нама сјајну успомену а твоје име спомине се у круговима твојих другова и пријатеља са највећим поносом и диком.

Твоји другови.

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
— КЉУЧА КРВ КО ЈАВА —
ЦРНО И БЕЛО

у буралема и на крчму, у ма-
газину Ираклијева улица бр. 7—
сокачић.

Арогерија Гуслар

Стовариште

израђеног дувана, цигара
и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра Фина

Ставља на знање својој по-
штованој војној кlijентели да
је француска чувена кућа Ј. Ба-
стос отворила стовариште ци-
гара и цигарета у белим изве-
стима, честа Хава, нарочито
за господу сферице, као и у
плавем и ружичастим пакетима.

Стовариште се налази у ули-
ци Побједе (Неки) Бр. 39.

Продвја искључиво само за
војнике савезничких армија.

Продвја на велико и на ситно.
8—30

Атинска Банка

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила јелчу
Филијалу

у јну улици која чини угао са
Гриком Народном Банком, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
пешивне новаца њиховим поро-
димама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сви-
а француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
издеке банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних па-
пирова; валоте за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земља; берзанске ва-
лоте и исплате купова итд.

Сем тога, по налогу Српског
Црвеног Крста — примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога која су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
болести. — Управник болни-
це за заразне болести

Према сваког дана од 11—12
чре а од 5—6 по недељу у фран-
цуској клиници ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по недељу у своје-
тању улица престоло, наслед-
ница Верфа бр. 35 — упоредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина.

Поткожно убрзгивање Нео-
валварана као и новог фран-
цуског прекарата «Galyl» про-
малу сифилиса. 28—

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА
М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.
добила је велику количину та-
лијанских вина, као: Марсала,
Барбарато, Везув и бело Де
васта. Продаја у флашама по
умереним ценама.

Магазин се налази на кеју
до франц. Генерал Штаба. 16

ЧЕЗЕ

На продају једне чезе
са два точка, четири се-
дишта, кошом, једним
коњем старим 6 година.

За обавештења може
се обратити: »Мустафа
Хан, улица Егнатија бр.
77, сваког дана између
8 и 9 сати пре подне.
4—10

Нова Књижара МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Алексадр 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја занге и летаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама

Цене најмерније. 48— —2

Најбоље и најунусније су

Улица Франк 31 48— —2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитета:

Нестос Киви	Дан. 1.—
„ Глубен	„ 0-80
„ Јани	„ 0-65
„ Афрос	„ 0-50

92—

- ХАРТИЈА** ЗА ПИСАЊЕ за трговце администра-
цију, адвокате, нотаре — шпартана и
нешпартана. озерги ул.ија ућа хартија;
- ХАРТИЈА** ШТАМПАРСКА за штампање књига и
новина, бела и у боји, разне каквоће.
- ХАРТИЈА** ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величи-
не и боје, за лиска и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЌУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија
и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање по-
сетница у ванредно лепим мустрадама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ,
СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденц.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

5—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СА

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 дракме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ кнезк „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 38—80

117—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ИЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадијске и коњичке официаре

»IMPERMEABLE« енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палето-а од плиша, штофа и т. д.
најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике шарине
од шевиота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 34—

СИНОВИ Г. А. ГРЕРА И К^о ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мираса, чипака, панталки
платна, мушета. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Побједе бр. 11, на кеју до бископа »Паге« (средњег)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

У сваку пошључку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упуте.

Прима новца на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 50— УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најунусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито »Миродато« и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 50—90

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варијета-а
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чаниа. Сага је просторна и одлично осветљена.

Пиња су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После варијета кабаро

зато сви у „ГЕТЕ“

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ БАРУХА САЛТНЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и култантом радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 72—